اخبار کوتاه

وزیر نیرو: برنامه ای برای واردات آب نداریم

وزیر نیرو گفت: هیچ برنامه ای بـرای واردات آب نداریم و در حوزه دیپلماسی آب در مورد اجرای طرح‌های مشترک آبی، توسعه صادرات خدمات فنی و مهندسی و حق آبها با کشورهای دیگر در حال مذاکره هستیم

به گزارش پیام آشنا، علی اکبر محرابیان با بیان اینکه مذاکرات تاکنون پیشرفت خوبی داشته است اظهار کرد: برای صادرات خدمات فنی و مهندسی و حق آبها به نقاط خوبی دست یافته ایم.

وی افزود: تقویت دیپلماسـی آب و انرژی جزو اولویت‌های سیاست خارجی دولت سیزدهم است و از ابتدای روی کار آمدن دولت مردمی با تاکیدهای رئیس جمهوری این موضوع با جدیت دنبال می‌شود.

او دربـاره برنامه وزارت نیرو بـرای اجرای پروژه‌های نیمه تمام گفت: پروژه‌ها در حوزه‌های آب، برق و آبفا اولویت‌بندی شده است؛ به طوری که ۲۳۰ پروژه اولویت‌دار در حوزه آب و آبفا و حدود ۵۰ پروژه اولویت‌دار نیز تنها در بخش نیروگاهی در دستور کار داریم و معادل همین عدد نیز در خطوط انتقال و پست و شبکه مورد توجه است.

میزان بخشودگی مالیاتی اعلام شد

سازمان امور مالیاتی جزئیات بخشـودگی جرائم اشخاص حقیقی و حقوقی را اعلام کرد.

به گزارش پیام آشنا، سازمان امور مالیاتی در اطلاعیه ای اعلام کرد: به مناسبت گرامیداشت هفته دولت و تکریم مؤدیان محترم مالیاتی، بخشـودگی جرائم مالیات و عوارض هر سال/دوره برای مؤدیانی که تا تاریخ ۱۴۰۱/۶/۳۱ نسبت به پرداخت بدهی مالیاتی سال یادوره مربوطه اقدام کنند، درباره اشخاص حقیقی تا سقف ۲۰۰ میلیون تومان و در مورد اشخاص حقوقی تا سقف ۳۰۰ میلیون تومان بدون پیش شرط به مدیران کل امور مالیاتی تفویض می گردد.

سکه به ۱۳ میلیون و ۴۰۰ هزار تومان رسید

قیمت هر قطعه سکه تمام بهار آزادی طرح جدید دیروز شنبه ۲۹ مرداد ۱۴۰۱ در بازار آزاد تهران به ۱۳ میلیون و ۴۰۰ هزار تومان رسید.

به گزارش پیام آشنا، قیمت هر قطعه سکه تمام بهار آزادی طرح جدید دیروز شنبه ۲۹ مرداد ۱۴۰۱ در بازار آزاد تهران به ۱۳ میلیون و ۴۰۰ هزار تومان رسید.

قیمت هر قطعه سکه تمام بهار آزادی طرح قدیم نیز به ۱۲ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان رسید.

همچنین قیمت هر قطعه نیم سکه ۷ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان، ربع سکه ۴ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان و سکه یک گرمی ۲ میلیون و ۹۰۰ هزار تومان است.

قیمت هر اونس طلا در بازارهای جهانی نیز ۱۷۴۸ دلار و ۴۳ سنت و هر گرم طلای ۱۸ عیار یک میلیون و ۲۲۹ هزار و ۶۶۴ تومان است.

بورس

ارزش سهام عدالت در مرز!

ارزش سـهام عدالت تحت تاثیر روزهای نزولی بازار سرمایه طی هفته‌های اخیر کاهش یافته و ارزش واقعی این سهام با ارزش اولیه ۴۹۲ هزار تومانی کمی بیشتر از ۱۰ میلیون تومان است.

به گزارش پیام آشنا، سهام عدالت هامان دارایی که همواره با ارزش خوانده می‌شـود و حدود ۴۹ میلیون مشـمول دارد، پس از آزادسـازی در سـال ۱۳۹۹ روزهای پر فراز و نشیبی را پشت سر گذاشته و ارزش واقعی آن که طی دو سـال گذشته، از ۲۰ میلیون تومان نیز فراتر رفته بود تا کمتر از ۱۰ میلیون تومان نیز کاهش یافته است.

روزهای پر فراز و نشیب سهام عدالت

بر این اسـاس ارزش واقعی سهام عدالت با ارزش اولیه یک میلیون تومانی در ۲۰ اسـفندماه سـال ۱۳۹۹، ۱۸ میلیون و ۷۸۰ هزار تومان قیمت داشـت، در حالی که قیمت این سـهام در ۱۶ تیرماه سـال ۱۴۰۰ تا ۱۴ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان کاهش یافته بود. سـهامی که در روزهای نخسـتین آزادسـازی سهام عدالت یعنی اردیبهشـت ماه و خرداد ماه سـال ۱۳۹۹ بیش از ۲۰ میلیون تومان قیمت داشت.

در این راسـتا در یازدهم مهرماه سال گذشته ارزش واقعی سـهام عدالت با ارزش اولیه ۴۹۲ هزار تومانی بیش از ۱۲ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان و در ۲۸ آبان ماه حدود ۱۱ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان قیمت داشـت. اما روند نزولی در بورس باعث کاهش این ارزش شد به طوریکه ارزش واقعی سهام عدالت به ارزش اولیه ۴۹۲ هزار تومانی در ۲۹ بهمن ماه سـال گذشته، ۱۰ میلیون و ۳۵۱ هزار تومان قیمت داشت.

اما در نیمه فروردین ماه سال جدید ارزش واقعی این سهام با ارزش اولیـه ۴۹۲ هزار تومانی ۱۱ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان بود که با توجـه به صعود بازار، در اواخر فروردین ایـن رقم به حدود ۱۲ میلیون و ۲۷۵ هزار تومان رسـید. تا ۱۸ اردیبهشت افزایش ارزش سهام عدالت ادامه داشت و به ۱۲ میلیون و ۷۶۳ هزار تومان هم رسید. اما دوباره روزهای پرنوسان بازار روی ارزش سـهام عدالت نیز تاثیر گذاشت و در ۱۰ خردادماه ارزش واقعی سهام عدالت با ارزش اولیه ۴۹۲ هزار تومانی، ۱۲ میلیون و ۵۸۰ هزار تومان و در چهارم تیرماه نیز حدود ۱۲ میلیون و ۴۸۹ هزار تومان بود.

بر این اسـاس چراغ‌های قرمز بورس بر سـهام عدالت نیز سایه انداخته و ارزش واقعی سهام عدالت با ارزش اولیه ۴۹۲ هزار تومانی حتی نسبت به حدود یک ماه قبل باز هم کاهش داشته و به ۱۰ میلیون و ۴۶۳ هزار تومان رسـیده است.

البته همه این مباحث در حالی مطرح می شود که امکان فروش این سهام برای مشـمولان وجود ندارد و این افراد همچنان باید منتظر تصمیم‌مسئولان برای تعیین تکلیف سهام عدالت باشند. این توقف فروش نیز از اواسـط سـال ۱۳۹۹ و پس از سقوط تاریخی بورس آغاز شد و همچنان هم با وجود وعده‌های زیاد چه در دولت قبل و چه در دولت فعلی درمورد تعیین تکلیف سـهام عدالت، ادامه دارد. بر اسـاس این گزارش، پس از آزادسازی سهام عدالت، مشـمولان این سهام که روش مسـتقیم را برای مدیریت سهام خود انتخاب کرده بودند، می‌توانند با مراجعه به سامانه www.samaneseir ارزش واقعی سهام و جزئیات دارایی خود را مشاهده کنند.

سرپرست وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی خبر داد:

پرداخت حقوق جدید بازنشستگان تامین اجتماعی از شهریور

سـرپرسـت وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی اعلام کرد: احکام حقوق بازنشسـتگان تامیـن اجتماعـی از شـهریورماه در پرونده شـخصی آنها اصلاح و حقوقشان از همان ماه اعمال می‌شود.

وی افـزود: دولت برای بهبود وضع معیشـت بازنشستگان برنامه‌های رفاهی دیگری هم دارد.

سـرپرسـت وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: پیش‌بینی ما این اسـت کـه بتوانیم شرکت‌های سرمایه‌گذاری را در هر استان به صورت شرکت‌های تعاونی نوع دوم یا سهامی عام تحت عنوان «شرکت‌های سرمایه‌گذاری پیشرفت ایران» تاسیس کنیم.

به گزارش پیام آشنا، «محمدهادی زاهدی وفا» اظهار کرد: احکام حقوق بازنشسـتگان تامیـن اجتماعـی از شـهریورماه در پرونده شـخصی آنها اصلاح و حقوقشان از همان ماه اعمال می‌شود.

وی افـزود: دولت برای بهبود وضع معیشـت بازنشستگان برنامه‌های رفاهی دیگری هم دارد.

سـرپرسـت وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: پیش‌بینی ما این اسـت کـه بتوانیم شرکت‌های سرمایه‌گذاری را در هر استان به صورت شرکت‌های تعاونی نوع دوم یا سهامی عام تحت عنوان «شرکت‌های سرمایه‌گذاری پیشرفت ایران» تاسیس کنیم.

زاهدی وفا گفت: با عرضه سهام این شرکت‌های تعاونی، بازنشسـتگان ما برای عضویت در آن حق تقدم خواهند داشت.

به گزارش ایرنا، مصوبه شورای‌عالی کار درباره افزایش حقوق بازنشستگان تأمین اجتماعی تصویب و از سوی سرپرست وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به سـازمان تأمین اجتماعی جهت اجرا از شـهریورماه امسال ابلاغ شد که براسـاس آن مسـتمری بازنشستگان سایر سطوح ۳۸ درصد به اضافه ۵۱۵ هزار تومان مبلغ ثابت افزایش خواهد یافت.

قبـلا مصوبه کـه در سـایر سـطوح برای بازنشسـتگان در نظر گرفته شـده بود، برای بازنشسـتگانی که تا سقف ۱۰ میلیون تومان دریافت می‌کردند ۱۰ درصد افزایش به علاوه ۶۵۰ هزار تومان بود و برای بازنشستگانی که بالاتـر از ۱۰ میلیون تومان دریافت می‌کردند ۱۰ درصد افزایش بود.

این مصوبه در خردادماه بر اسـاس قانون اجرا شـد اما با تأکید رئیس‌جمهور برای رسـیدگی به وضعیت بازنشسـتگان و تفویض اختیار به هیات‌امنای تامین‌اجتماعی، سایر سطوح حقوق بازنشستگان بر اساس مصوبه شورای‌عالی کار و ماده ۹۵ قانون تأمین اجتماعی افزایش یافت.

عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس:

عدم افشای تسهیلات کلان بانک‌ها، خلاف قانون است

عضو کمیسـیون برنامه و بودجه مجلس گفت: بانک مرکزی موظف اسـت قانون را اجـرا کند و اطلاعات تسـهیلات کلان بانک‌ها حتماً باید منتشر شود.

به گـزارش پیام آشـنا، مجتبی رضاخـواه در رابطه با قاعده‌ای که شـورای پـول و اعتبار برای ارائه اطلاعات تسـهیلات کلان بانک‌ها گذاشته و بر خلاف آئین‌نامه‌های خودش، در مورد همه بانک‌ها تسـهیلات زیر ۱۰۰ میلیارد تومان را حذف کرده اسـت، گفت: اینکه چه تسـهیلاتی، تسـهیلات کلان است و کدام یک باید منتشر شود، در قانون مشخص شده است و بانک مرکزی هم نمی‌تواند چیزی را بر خلاف قانون تبدیل به آئین نامه کند.

وی با تاکید بر اینکه انتشـار تسـهیلات کلان بانک‌ها ضرورت دارد، گفت: تسهیلات کلان بانک‌ها حتماً باید منتشر شود.

عضو کمیسـیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس شورای اسـلامی تصریح کرد: چند وقت پیش گزارشی درباره تسـهیلات کلان بانک‌ها منتشر شد که دارای اشـکالات متعددی بود و ما از بانک مرکزی خواستیم که آن را اصلاح کند.

نماینده مردم تهران در مجلس شـورای اسلامی ادامه داد: آنان درباره دلایل عدم انتشار اطلاعات تسهیلات کلان برخـی از بانک‌ها گفتند کـه برخی از بانک‌ها اطلاعات کامل ندادند و یـا اطلاعات آنان ناقص بوده است.

رضاخواه گفت: عدم ارائه اطلاعات تسـهیلات کلان برخی از بانک‌ها هم این بوده است که بانک‌ها اطلاعات را دادند، اما بانک مرکزی می‌گوید که خودش هم باید آن اطلاعات را بررسی کند که آیا درست است یا خیر.

عضو کمیسـیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس شورای اسـلامی تصریح کرد: از نظر ما موارد مذکور، بهانه‌های واهی است و حتماً اطلاعات تسـهیلات کلان بانک‌ها باید منتشر شود.

وی تاکید کرد: بانک مرکزی موظف است قانون را اجرا کند و نمی‌تواند چیزی را تأیین نامه کند که بر خلاف نص قانون است. بانک مرکزی به جای اینکه تلاش کند که از زیر بار اجـرای قانون فرار کند، باید حتماً آن را دقیق و کامل اجرا کند و اطلاعات تسـهیلات کلان بانک‌ها حتماً باید منتشر شود.

دبیـر انجمن صنفی تولیدکننـدگان جوجه یکروزه می‌گوید در هفته‌های گذشته با کاهش تقاضای جامعه برای خرید مـرغ، فعالان این صنعت با ضـرر و زیان گسـترده مواجه شده‌اند.

زیان سه هزار میلیارد تومانی مرغداران

به گزارش پیام آشنا، در جلسه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی تهران، فعالان اقتصادی بخشی از دیدگاه‌های خود پس از اجرای سیاسـت دولت برای اصلاح ارز ۴۲۰۰ تومانی را مطرح کردند. در این جلسه، دبیر انجمن صنفی تولیدکننـدگان جوجه یکروزه، به تشـریح وضعیت این صنعت پرداخت و با اشاره به اجـرای طرح اصلاح توزیع عادلانه یارانه‌ها و تغییر نرخ ارز ترجیحی به نیمایی، از زیان سه هزار میلیارد تومانی واحدهای پرورش مرغ گوشتی پس از اجرای این طرح و تغییر نرخ ارز، خبر داد و اعلام کرد که تولیدکنندگان این بخش، دیگر تمایلی به جوجه‌ریزی ندارند.

محمدرضا صدیق‌پور با اشاره به عضویت نزدیک به ۶۰۰ تولیدکننده در این انجمن و تولید سـالانه حدود ۱۵ میلیارد قطعه جوجه یکروزه گوشتی در کشور، گفت: پس از به اجرا درآمدن طـرح دولت برای اصلاح نظام توزیع یارانه‌ها و حذف ارز ترجیحی، قیمت نهاده ذرت از ۱۶۰۰ تومان به ازای هر کیلوگرم به ۱۱ هزار و ۳۰۰ تومان و کنجاله سویا از ۳۴۰۰ تومان به ۱۶ هزار و ۳۰۰ تومان افزایش یافت که در نتیجه آن، قیمت مرغ زنده به حدود ۴۲ هزار تومان و قیمت جوجه یکروزه در آنالیز قیمت مرغ، ۱۲ هزار تومان محاسبه شد.

وی سـپس به نرسـیدن قیمت مرغ زنده در بازار به نرخ مصـوب، به دلیل آنچه کـه کاهش قدرت خرید مصرف‌کننده دانسـت، اشاره کرد و افزود: قیمت مصوب دولت برای عرضه گوشـت مرغ در بازار حدود ۶۰ هزار تومان تعیین شـد در حالی که به دنبال کاهش قدرت خرید مردم، در ایـن بخش با ۳۰ تا ۴۰ درصد کاهش تقاضا مواجه شـدیم و این در حالی بود که به واسطه واردات بی‌رویه گوشت مرغ طی نیمه‌دوم سال گذشته، مازاد تولید داخل نیز مزید بر علت شد تا قیمت عرضه مرغ زنده در بازار طی ماه‌های اخیر، حتی به نرخ مصوب نیز نرسد.

توقف پرداخت تسهیلات در بانک‌ها تکذیب شد

بانک مرکزی پیرو انتشار گزارشی مبنی بر توقف پرداخت تسـهیلات در برخی بانک‌هـا اعلام کـرد، روند اعطای تسهیلات به هموطنان گرامی در همه بانک‌ها، مطابق با ضوابط و مقـررات جریان دارد.

به گزارش پیام آشنا، به دنبال انتشار گزارشی مبنی بر توقف پرداخت تسـهیلات در برخی بانک‌ها به دسـتور این بانک، توضیحاتی به شرح زیر ارائه می‌شود.

- روند اعطای تسـهیلات به هموطنـان گرامی در همه بانک‌ها، مطابق با ضوابط و مقـررات جریان دارد و بانک مرکـزی هیچ‌گونه دسـتوری مبنی بر توقـف پرداخت تسـهیلات به شبکه بانکی ابلاغ نکرده است.

- افزایش اضافه برداشـت برخی بانک‌ها اگرچه برخلاف سیاسـت‌های صندوقی بانک مرکزی مبنی بر جلوگیری از خلق پول در شـبکه بانکی است، اما بانک مرکزی تاکید دارد که اقدامات انضباطی در این راسـتا به هیچ وجه نباید منجر به بروز اختلال در خدمات رسانی بانک‌ها به مشـتریان شـبکه بانکی شـود و از این رو، همه بانک‌ها مکلفند روند اعطای تسـهیلات خرد به هموطنان را در چارچوب قوانین و مقررات انجام دهند. بدیهی اسـت توقف اعطای تسـهیلات یاد شده به بهانه اضافه برداشت، تخلف و مشمول رسـیدگی بانک مرکزی است.

- در مواردی که اضافه برداشـت برخـی بانک‌ها از حد مشـخصی تجاوز کند، بانک مرکزی در راسـتای انتظام بخشی به عملکرد بانک، به طور موقت محدودیت‌هایی را صرفاً در اعطای «تسـهیلات کلان» برای بانک مورد اشاره ایجاد می‌کند تا بانک نسبت به مدیریت منابع و مصارف و کاهش رقم اضافه برداشـت، به عنوان یکی از مهم‌ترین علل رشد پایه پولی اقدام کند. تاکید می‌شود محدودیت‌های اعمال شـده، به هیچ وجه شامل تسـهیلات خرد نبوده و پس از تعدیل رقم اضافه برداشت توسط بانک، در خصوص تسـهیلات کلان نیز مرتفع می‌شود.

- بانک مرکزی در راسـتای سیاسـت دولت مبنی بر کنترل تورم، اصلاح رابطه بانک‌ها با بانک مرکزی، به عنوان یکی از محورهای سـه‌گانه اصلاح نظام بانکی را به طور جدی در دسـتور کار داشـته و در عین حال، تسـهیل در ارائه خدمات به مشتریان، به ویژه متقاضیان تسـهیلات خرد را در قالب ضوابط مشخص به شـبکه بانکی ابلاغ کرده است، لذا از همکاران خدوم شبکه بانکی انتظار دارد بیش از پیش در این راسـتا گام بردارند.

تفاهم نامه همکاری بین دانشکده های منابع طبیعی و علوم و فنون نوین دانشگاه تهران امضا شد

رئیس دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تهران از اتعقاد تفاهم‌نامه همکاری با دانشکده علوم و فنـون نوین دانشـگاه تهران در راسـتای همکاری های آموزشی و پژوهشی فی مابین دو دانشکده خبر داد.

به گزارش پیام آشنا، دکتر قربانی رئیس دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تهران در این جلسـه که با حضور رئیس دانشکده علوم و فنون نوین دانشـگاه تهران برگزار شد، اظهار کرد: تقویت اقدامات بین دانشکده ای به ویژه در دانشگاه تهران به عنوان نماد آموزش عالی کشور در راستای تحقق سیاست های دانشگاه کارآفرین و تولید علم نافع ضرورت دارد.

وی با اشـاره به اینکه تحول در بخش منابع طبیعی و محیط زیست کشور نیازمند تربیت و آموزش نیروهای انسـانی جامع نگر است، در نتیجه برنامه ریزی درسـی در بخش های مذکور بایسـتی با یک رویکرد تحول گرایی مبتنی بر توسـعه کارآفرینـی و دانش بنیان تدوین شود. قطعا توجه به فناوری های نوین و توسعه کارآفرینی در رشته های منابع طبیعی و محیط زیست می تواند بستر مناسبی برای تقویت اشتغال فارغ التحصیلان در این رشته ها و ایجاد ارزش افزوده در کارکردها و خدمات اکولوژیک محور در بخش منابع طبیعی فراهم آورد.

از سـوی دیگر در صورت توجـه به فناوری های نوین و کارآفرینـی در تربیت و آموزش دانشـجویان بخش منابـع طبیعی و محیط زیست در تولید علم نافع برای حل معضلات جامعـه و صنعت مرتبط بـا منابع طبیعی و محیط زیست کارامد و موثر خواهد بود.

رئیس دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تهران خاطرنشـان کرد: تلفیق نگاه فناورانه و دانش بنیان دانشـکده علوم و فنون نوین دانشگاه تهران و ظرفیت علمی دانشکده منابع طبیعی به عنوان گهن ترین واحد آموزش عالی منابع طبیعی کشور در مدیریت پایدار اکوسیستم های طبیعی، می تواند بسترساز تربیت نیروی انسانی کارامد در حل چالش های چندوجهی و پیچیـده مرتبط با نظـام حکمرانی منابع طبیعی و محیط زیست کشور باشد.

رئیس دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تهران با اشاره به اینکه رهبر معظم انقلاب حضرت ایت الله امام خامنه ای (مدظله العالی) شعار سال را بر مبنای «تولید، دانش‌بنیان، اشتغال آفرین» نام‌گذاری فرمودند، بیان نمود: امنیت غذایی دانش بنیان وابسته به ظرفیت منابع طبیعی و امنیت زیستی است و توجه به فناوری های نوین کارآفرینانه در جهت دستیابی توام امنیت غذایی و امنیت زیستی یک الزام اسـت که دانشـگاه ها و مراکز علمی و تحقیقاتی نقش محوری در این موضوعات بر عهده دارند.

در ادامه این جلسه دکتر علی حسین رضایان رئیس دانشـکده علوم و فنون نوین دانشگاه تهـران ضمن معرفـی دانشـکده، در مورد اهداف اداره اندازی دانشکده علوم و فنون نوین افزود: این دانشـکده که بـا مأموریت جدید جهت جذب نخبگان و پژوهشـگران و انجام پژوهش‌های کاربردی میان‌رشته‌ای و به منظور خلق و ارائه دانش مورد نیاز به جامعه و مراکز صنعتی و ملی و ترویج باور کارآفرینی در بین دانشجویان، دانش‌آموختگان و اعضای هیات علمی ایجاد شده اسـت، در چارچوب تفاهم نامه مذکور در انجام فعالیت های بین رشته ای در حوزه آموزشی و پژوهشی با دانشکده منابع طبیعی دانشـگاه تهران همکاری و مشارکت فعال خواهد داشت.

هـدف از این همکاری انجـام پژوهش های کاربردی میان رشـته ای و تبدیل ایده‌های نوآورانه به محصولات فناورانه جدید اسـت تا به بازار مصرف عرضه شـود. با توجه به اینکه شـناسـایی و حل چالش‌ها و مسـائل منابع طبیعی و محیط زیسـت مانـند موضوعات مرتبط با بومـرازگان‌های جنگلی، مرتعی، بیابانی، محیط‌زیسـت و شیلات کشور یک موضوع میان رشته ای است و با تفکر و روش های سـنتی دیگر نمی توان مدیریت کارآمد و به روز انجام داد بنابراین امیدوار هسـتیم در فعالیت های آموزشـی و پژوهشی مشترک با همکاری اعضای هیات علمی رشـته هایی مانند مهندسـی هوافضا، مکاترونیک، انرژی های تجدید پذیر دانشکده علوم و فنون نوین فناوری های جدید و به روز شده در مدیریت و نگهداری منابع طبیعی بدست آید و منجر به انجام فعالیت‌های فناورانه و راه اندازی شرکت های دانش‌بنیان و توسعهٔ کارآفرینی و اشتغال در حوزه منابع طبیعی و محیط زیست گردد.

وی بیان کرد: امید اسـت این همکاری ها به نتیجه مطلوب برسد و هر کدام از دانشکده ها و دانشکدگان به اندازه و سهم خود عنوان پر آوازه دانشـگاه تهران که به حق نماد آموزش عالی کشور معرفی شـده اسـت را بیش از پیش در سطح کشور و در سطح بین الملل ارتقا دهند و برای تاثیرگذاری اجتماعی بیش از پیش در مسائل و مشکلات جامعه حضور فعال داشته باشند.

در پایان جلسـه تفاهم نامـه همکاری های مشترک فی مابین دو دانشکده منابع طبیعی و دانشکده علوم و فنون نوین به امضا طرفین رسید.

یادداشت

فرض همیشه نفرین؟! (بخش اول)

ادبیات علم اقتصاد در ارمدتی است که پیرامون اثرگذاری وفور منابع طبیعی بر رشد اقتصادی بحث می کند. مدل‌های اقتصادی نشان می‌دهند در صورتی که بازارها کارا باشند وفور منابع طبیعی برای اقتصاد نواحی دارنده آن سودمند خواهد بود. با این حال تبیین‌های فراوانی نیز پیرامون «نفرین [بالقوه] منابع طبیعی» ارائه شده‌اند: تبیین‌هایی که تلاش دارند توضیح دهند چگونه افزایش درآمدهای ناشی از استخراج منابع طبیعی می‌تواند در حضور شـکست‌های بازار به بخش تولیدی اقتصادها آسیب بزند. پژوهش‌های گوناگون با به‌کارگیری داده‌های مقطعی کشورها نشان داده‌اند که وفور منابع ارتباطی منفی با رشد اقتصادی در آن‌ها داشته است؛ به گونه‌ای که دیگر به نظر می‌رسد نفرین منابع واقعیتی استوار در علم اقتصاد به شمار می‌آید. اما همچنان ادبیات تجربی در این باره نامطمئن باقی مانده است چون یافته‌های آنان درگیر مسائلی چون کوچکی اندازهٔ نمونه، کیفیت پایین داده و درونزایی هسـتند. با این وجود همچنان فهمیدن پاسخ این مسـئله برای بسـیاری از کشورها و مناطقی که اقتصادشان متکی به استخراج منابع طبیعی است، حائز اهمیت می‌ماند.

ادبیات پژوهشی نفرین منابع تاکنون شماری از گونه‌های شـکست بازار را که سبب می‌شوند استخراج منابع به کاهش رشد بینجامد، شـناسایی کرده‌است. در کشورهایی که از نهادهای سیاسی نیرومند برخوردارند که می‌تواند مانع از فسـاد و تعارض در آن‌ها شود، نگرانی هنگامی آغاز می‌شود که روند ناشی از درآمدهای منابع طبیعی به ازدسـت‌رفتن سـرریز «یادگیری برآمده از تجربه[۲]» در بخش تولید بینجامد. باید در نظر داشت که پژوهش‌های اقتصادی از سوی دیگر آشکار کرده‌اند که کارگاه‌های تولیدی به کارگاه‌های همسایهٔ خود سـرریز مثبت بهره‌وری دارند. بنابراین هنگامی که وفور منابع طبیعی باعث بیرون‌راندن بخش تولیدی از اقتصاد می‌شود، می‌توان انتظار داشت که سـرریزهای بهره‌وری نیز کاهش یابند که در پی آن رشد اقتصادی بلندمدت نیز به خطر می‌افتد. این زنجیرهٔ پیامدهای ممکن- بیرون‌راندن بخش تولیدی از اقتصاد و کوتاه‌مدت- سـپس کاهش بهره‌وری ناشی از آن و در پی آن کوچک‌شدن سهم تولید در بلندمدت و در پایان پایین‌آمدن رشـد و رفاه کل- اغلب به نام «بیماری هلندی» شـناخته می‌شود و ایده آن از لحاظ نظری به خوبی توسعه یافته است.

پژوهش کنونی به پیامدهای اقتصادی محلی رونق و کود در آمدهای نفت و گاز در پهنه ایالات متحد آمریکا در نیم‌قرن گذشته پرداخته است. پژوهشگران به دنبال این بودند که بدانند آیا استخراج نفت و گاز در نواحی گوناگون توانسـته است به حال مردمان سـاکن آن سـودمند باشد یا آنان نیز به گرداب بیماری هلندی کشیده شده‌اند. باید در نظر داشت که پاسخ به این پرسـش افزون بر اهمیت درک روند رشد اقتصادی محلی برای سیاسـتگذاران دارای اهمیت است زیرا آنان را در تشویق یا محدودسازی وفور درآمدهای به‌دست‌آمده از منابع طبیعی راهنمایی می‌کند. مناطق بسـیاری در سـراسر جهان هسـتند که به‌دلایل محیط‌زیستی فعالیت‌های شکست‌هیدرولیکی یا فرکینگ را محدود کرده‌اند و سیاسـتگذاران این نواحی نیاز دارند بدانند که پیامد اقتصادی اعمال این محدودیت‌ها روی استخراج نفت و گاز چه خواهد بود.

۱- مدل پژوهش

این پژوهش از یک مدل تعادل فضایی برای پاسـخ به پرسـش یادشده یاری گرفته‌است. تولیدکننده و مصرف‌کننده در این دست از مدل‌های تعادل جزئی در نواحی متفاوتی قرار دارند و این امکان برای پژوهشگران فراهم است تا اثر سیاسـت‌های حوزه تجاری روی متغیرهـای بازار، تجارت و رفـاه را ارزیابی کنند. پژوهش کنونی در مدل خود دو منطقه را در نظر گرفته اسـت که از آغاز همانند یکدیگرند و هـر دو دارای منابع طبیعی و بخش تولید کالاهای محلی و قابل تجارت‌اند. جلبه‌جایی نیروی کار میان این دو ناحیه نیز ناکامل است بدین معنا که انتقال فرد شاغل از منطقه‌ای به منطقهٔ دیگر همراه با هزینه خواهد بود. پژوهشگران سـرریز بهره‌وری میان دوره‌های زمانی اقتصاد را با لحاظ سازوکار «یادگیری از تجربه» و «تراکم مشاغل مرتبط در ناحیه» مدل کرده‌اند. پژوهش در مدل خود رونق درآمدهای ناشی از منابع طبیعی را برابر با افزایش موقت در درآمدهـای بخش منابع طبیعی در یکی از دو ناحیه در نظر گرفته است. با این حال رونق درآمدهای این بخش بر هر دو منطقه از طریق اثار تعادل عمومی مؤثر خواهد بود.

بر پایهٔ مدل پژوهش انتظار می‌رود جمعیت محلی و دسـتمزدها در بازهٔ رونق درآمدهای منابع طبیعی افزایش یابد و در پی آن رفاه منطقه نیز بالا رود و همزمان با آن دسـتمزدهای بالاتر بخش منابع طبیعی بخش کالاهای قابل تجارت را از میدان به در کند. پس از پایان دورهٔ رونق در صورتی که سـرریز بهره‌وری وجود نداشته باشد، دو منطقه دوباره همانند یکدیگر می‌شـوند ولی رونق درآمدهای این بخش بی‌تردید رفاه تجمیعی ناحیه (مجموع رفاه‌ها در طول زمان) را بالاتر می‌برد. اما با حضور سـرریز بهره‌وری در میان دوره‌ها اگر رونق بخش منابع طبیعی بر رفاه نامعلوم خواهد بود؛ اگر وفور درآمد منابع بتواند به اندازهٔ کافی سـرریز ناشی از یادگیری تجربه‌های بخش کالاهای تجاری را گم‌رنگ کنـد، آن‌گاه کاهش بهره‌وری بخش تجاری می‌تواند به کاهش رفاه تجمیعی بینجامد. این فرایند نشان می‌دهد بیماری هلندی چگونه می‌تواند به تولید درون یک کشور بدون افزایش ارزش پول ملی آسـیب بزند. از سوی دیگر اگر کم‌رنگ‌شدن سـرریز بهره‌وری از یادگیری تجربه‌ای محدود بماند ولی آثار تراکم مشاغل چشم‌گیر باشد، فایده رفاهی رونق درآمدهای منابع طبیعی بزرگ‌تر خواهد بود.

۲- داده‌های به‌کارگرفته‌شده

پژوهشگران برای ارزیابی تجربی پیامدهای رونق درآمدهای منابع طبیعی داده بیکاری، درآمد و جمعیت مناطق در سال‌های مختلف را با داده سالانهٔ تولید و ذخایر نفت و گاز مناطق ترکیب کرده‌اند. افزون بر این آنان به داده خرد سرشماری کارگاه‌های صنعتی ایالات متحده دسـترسـی داشـته‌اند و این امکان برایشان فراهم بوده تا پیامدها بر بخش کالاهای محلی و تجاری در زیربخش‌ها را مشاهده کنند. پژوهش با گسـترش دامنهٔ بررسی خود به دههٔ ۱۹۶۰ توانسته نوسانات زمانی چشمگیری را در دست داشته باشد: صدها هزار شغل در دهههـای ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰ در گذر رونق و رکودهای درآمدهای نفتی در سراسر کشور به وجود آمدند و نابود شدند.

۳- یافته‌ها

یافته‌های تجربی این پژوهش به طور جزئی پیامدهای ناحیه‌ای برآمـده از رونق و رکود درآمدهای نفت و گاز را شـرح می‌دهند و توجـه ویژه‌ای به زنجیرهٔ ممکن پیامدهای وابسـته به بیماری هلندی درون یک کشور دارند. نخست پژوهش نشان می‌دهد روند دسـتمزدهای محلی، جمعیت و اشتغال در ناحیه‌های دارای منابع طبیعی همسـو با رونق و رکود حوزه استخراج نفت و گاز است. آنان همراه با رونق درآمدهای نفت و گاز افزایش می‌یابند و با رکود افت می‌کنند. بررسی پژوهش وفور پیرامون رونق بازه ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۴ نشان می‌دهد در مناطقی که منابع نفت و گازشـان یک انحراف معیار از دیگر مناطق بیشـتر بوده، دسـتمزدها هم ۱۶ تا ۲۱ درصد بالاتر بوده‌اند. افزون بر این پژوهش نشان می‌دهد دسـتمزدها در دوران رونق دههـای ۱۹۷۰ و ۸۰ افزایش معناداری را تجربه کرده‌اند. این یافته می‌تواند به معنای بیرون‌راندشدن برخی تولیدکنندگان از اقتصاد باشد.

حسام‌الدین میرجلیلی
Alborz.payam@gmail.com